

Seat No. : _____

JJ-126

January-2021

B.Com., Sem.-III

CE-201 A : Cost Accounting - 1

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-1 માંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) વિભાગ-2 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – 1

1. (A) પડતર હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપી તેના ફાયદા સમજાવો. **10**
(B) પડતરના તત્ત્વો સમજાવો. **10**

2. (A) જ્યોતિ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી શોધો : **10**

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો
(2) વરદી સપાટી
(3) મહત્તમ સપાટી
(4) લઘુત્તમ સપાટી
(5) સલામતી સપાટી

વાર્ષિક વપરાશ 12,000 એકમો

એકમ દીઠ પડતર કિંમત ₹ 5

વરદી દીઠ ઓર્ડર મુકવાનો ખર્ચ ₹ 60

વાહન ખર્ચ 20%

માલ મેળવતા લાગતો સમય :

મહત્તમ 30 દિવસો

લઘુત્તમ 10 દિવસો

દૈનિક વપરાશ :

મહત્તમ 300 એકમો

લઘુત્તમ 100 એકમો

(B) સોડમ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી કાચા માલસામાન “એમ” નું સ્ટોક પત્રક તૈયાર કરો.

10

તારીખ	વિગત	એકમો	એકમ દીઠ પડતર (₹)	મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિ
01-12-2020	શરૂની બાકી	900	4.00	
06-12-2020	ખરીદી	1,800	6.00	
13-12-2020	આપેલ	1,500	-	(લીફો) LIFO
15-12-2020	ખરીદી	2,100	6.00	
21-12-2020	આપેલ	2,400	-	(ફીફો) FIFO
26-12-2020	ખરીદી	900	8.00	
30-12-2020	આપેલ	300	-	ભારિત સરેરાશ

3. (A) રવિ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

10

- (1) સમય વેતન
- (2) કાર્ય વેતન
- (3) હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના મુજબ વેતન
- (4) રોવેન પ્રીમિયમ યોજના મુજબ વેતન
- (5) હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના મુજબ કલાકદીઠ અસરકારક વેતન દર
આપેલ સમય 100 કલાકો
લીધેલ સમય 80 કલાકો
કલાકદીઠ વેતન દર ₹ 20

(B) રોનિક લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી નીચેના આધારે મજૂર ફેરબદલી દરની ગણતરી કરો :

10

- (1) છૂટા થયેલ કામદારોની પદ્ધતિ
 - (2) નવા નિમાયેલા કામદારોની (પુનઃસ્થાપના) પદ્ધતિ
 - (3) સંયુક્ત પદ્ધતિ
 - (4) છૂટા થયેલ કામદારોની પદ્ધતિ મુજબ સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર
 - (5) પુનઃસ્થાપના પદ્ધતિ મુજબ સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર
- તા. 01-12-2020ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 900
તા. 31-12-2020ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 1,100
ડિસેમ્બર-2020માં છૂટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા 50
ડિસેમ્બર-2020માં નવા નિમાયેલ કામદારોની સંખ્યા 250
(જે પૈકી 100 કામદારો વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલ)

4. રોનક લિમિટેડમાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C અને બે સેવા વિભાગો X અને Y છે. તા. 31-03-2020ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચેની માહિતી ઉપલબ્ધ છે :

20

પરોક્ષ ખર્ચા

(1) ભાડું અને વેરા	₹ 60,000
(2) ચંત્રોનો વીમો	₹ 24,000
(3) કેન્ટીનનો ખર્ચ	₹ 25,000
(4) સ્ટોર્સના પરોક્ષ ખર્ચા	₹ 48,000
(5) વીજળી ખર્ચ	₹ 15,000
(6) પરોક્ષ મજૂરી	₹ 55,000
(7) ચંત્રોનો ઘસારો	₹ 1,20,000
(8) પાવર	₹ 84,000
(9) કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનાનો ફાળો	₹ 12,000

અન્ય માહિતી :

વિગત	A	B	C	X	Y
રોકેલ જગ્યા (sq. feet)	5,000	3,000	2,000	1,000	1,000
ચંત્રોની કિંમત (₹)	4,00,000	3,00,000	3,00,000	1,00,000	1,00,000
કામદારોની સંખ્યા	40	30	20	5	5
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	7,50,000	6,00,000	2,50,000	–	–
વીજળી પોઈન્ટની સંખ્યા	25	20	15	10	5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	4,50,000	2,50,000	2,00,000	50,000	50,000
ચંત્રોના હોર્સ પાવર	6	4	2	1	1

વિવિધ વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતુ પત્ર તૈયાર કરો.

વિભાગ – 2

5. સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો : (ગમે તે પાંચ)

10

- (1) નીચેના પૈકી કઈ પેદાશની પડતર છે ?
- (a) પ્રત્યક્ષ માલસામાન (b) વહીવટી સ્ટાફનો પગાર
- (c) સેલ્સમેનનું કમીશન (d) લોનનું વ્યાજ
- (2) નીચેના પૈકી કઈ સમયની પડતર છે ?
- (a) કેન્ટીન ખર્ચ (b) ઓફિસ ભાડું
- (c) સેલ્સમેનનું કમીશન (d) પ્રત્યક્ષ માલસામાન
- (3) નીચેના પૈકી કઈ પડતરની પદ્ધતિ નથી ?
- (a) બેચ પડતર (b) જોબ પડતર
- (c) સીમાંત પડતર (d) કરાર પડતર

- (4) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ સ્ટોક મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિ છે ?
- (a) FIFO (b) LIFO
(c) ભારિત સરેરાશ (d) ઉપરના બધાં
- (5) નીચેના પૈકી કયો જથ્થો સૌથી વધુ ફાયદાકારક જથ્થો છે ?
- (a) આર્થિક વરદી જથ્થો (b) લઘુત્તમ જથ્થો
(c) સરેરાશ જથ્થો (d) મહત્તમ જથ્થો
- (6) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિમાં છેવટનો સ્ટોક છેલ્લી ખરીદી પૈકીનો હોય છે ?
- (a) LIFO (b) FIFO
(c) ભારિત સરેરાશ (d) ઉપરના બધાં
- (7) નીચેના પૈકી કયું હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના મુજબ બોનસ છે ?
- (a) સમય વેતનના 50% (b) આપેલ સમયના 50%
(c) બચાવેલ સમયના 50% (d) લીધેલ સમયના 50%
- (8) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ વ્યક્તિગત ઉત્તેજનાત્મક વેતન પ્રથા નથી ?
- (a) હેલ્સી યોજના (b) ટેલરની ભિન્ન વેતન દરની યોજના
(c) રોવેન યોજના (d) સમય વેતન
- (9) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ સામુહિક ઉત્તેજનાત્મક વેતન પ્રથા છે ?
- (a) નક્ષ ભાગ (b) કાર્ય વેતન
(c) રોવેન યોજના (d) સમય વેતન
- (10) નીચેના પૈકી કયો આધાર વીજળી ખર્ચની ફાળવણી કરવા માટેનો છે ?
- (a) હોર્સ પાવર (b) વીજળીના પોઈન્ટની સંખ્યા
(c) પ્રત્યક્ષ મજૂરી (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહિ
- (11) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ અર્ધ ચલિત પરોક્ષ ખર્ચની પૃથક્કરણ કરવા માટેની છે ?
- (a) યુગપત સમીકરણની પદ્ધતિ (b) ભૂલ અને પ્રયત્નની પદ્ધતિ
(c) ઉચ્ચ અને નિમ્ન આંકની પદ્ધતિ (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહિ
- (12) નીચેના પૈકી કયો આધાર કેન્ટીન ખર્ચની ફાળવણી કરવા માટેનો છે ?
- (a) પ્રત્યક્ષ માલસામાન (b) પરોક્ષ માલસામાન
(c) પરોક્ષ મજૂરી (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહિ

Seat No. : _____

JJ-126

January-2021

B.Com., Sem.-III

CE-201 A : Cost Accounting - 1

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) Attempt any **two** questions from Section-1.
(2) Section-2 is compulsory.

Section – 1

1. (A) Define Cost Accounting and explain its advantages. **10**
(B) Explain the elements of cost. **10**

2. (A) From the following information of Jyoti Ltd. Find out : **10**

- (1) Economic order quantity
(2) Ordering level
(3) Maximum level
(4) Minimum level
(5) Safety level

Annual consumption 12,000 units

Cost price per unit ₹ 5

Ordering cost per order ₹ 60

Carrying cost 20%

Lead Time :

Maximum 30 Days

Minimum 10 Days

Daily consumption :

Maximum 300 units

Minimum 100 units

- (B) From the following information of Sodam Ltd., prepare stock register for Raw material "M".

10

Date	Particulars	Units	Cost per unit (₹)	Method of valuation
01-12-2020	Op. Bal.	900	4.00	
06-12-2020	Purchase	1,800	6.00	
13-12-2020	Issue	1,500	-	LIFO
15-12-2020	Purchase	2,100	6.00	
21-12-2020	Issue	2,400	-	FIFO
26-12-2020	Purchase	900	8.00	
30-12-2020	Issue	300	-	Weighted Average

3. (A) From the following information of Ravi Ltd., Calculate :

10

- (1) Time wages
- (2) Piece wages
- (3) Wages as per Halsey premium plan
- (4) Wages as per Rowan premium plan
- (5) Effective wage rate per hour as per Halsey plan

Time allowed 100 hours

Time taken 80 hours

Wage rate per hour ₹ 20

- (B) From the following information of Ronik Limited, calculate labour turnover rate on the basis of :

10

- (1) Separation method
- (2) New appointment (replacement) method
- (3) Flux method
- (4) Equivalent Annual Turnover Rate as per Separation method
- (5) Equivalent Annual Turnover Rate as per Replacement method

Number of workers on dated 01-12-2020 900

Number of workers on dated 31-12-2020 1,100

Number of workers left during Dec. 2020 50

Number of workers appointed during Dec.2020 250

(of which 100 workers were appointed under expansion plan)

4. Ronak Ltd., has three production departments A, B, C and two service departments X and Y. The following information are available for the year ended on 31-03-2020. **20**

Overhead Expenses

(1) Rent and rates	₹ 60,000
(2) Insurance of machines	₹ 24,000
(3) Canteen expenses	₹ 25,000
(4) Stores overhead	₹ 48,000
(5) Lighting expenses	₹ 15,000
(6) Indirect wages	₹ 55,000
(7) Depreciation on machinery	₹ 1,20,000
(8) Power	₹ 84,000
(9) Contribution to ESI	₹ 12,000

Other Information:

Particulars	A	B	C	X	Y
Area occupied (sq. feet)	5,000	3,000	2,000	1,000	1,000
Value of machines (₹)	4,00,000	3,00,000	3,00,000	1,00,000	1,00,000
No. of workers	40	30	20	5	5
Direct materials	7,50,000	6,00,000	2,50,000	—	—
No. of light points	25	20	15	10	5
Direct wages	4,50,000	2,50,000	2,00,000	50,000	50,000
H.P. of machines	6	4	2	1	1

Prepare a statement showing distribution of overhead among various departments.

Section – 2

5. Select correct answer. (any five) **10**
- (1) Which of the following is a product cost ?
- (a) Direct material (b) Administrative staff salary
(c) Salesmen's commission (d) Interest on loan
- (2) Which of the following is a period cost ?
- (a) Canteen expenses (b) Office rent
(c) Salesmen's commission (d) Direct material
- (3) Which of the following is not a costing method ?
- (a) Batch costing (b) Job costing
(c) Marginal costing (d) Contract costing

- (4) Which of the following is a stock valuation method ?
- (a) FIFO (b) LIFO
(c) Weighted average (d) All of the above
- (5) Which of the following is most profitable quantity ?
- (a) Economic order quantity (b) Minimum quantity
(c) Average quantity (d) Maximum quantity
- (6) In which of the following methods goods remain in the closing stock from last purchases ?
- (a) LIFO (b) FIFO
(c) Weighted average (d) All of the above
- (7) Which of the following is a bonus as per Halsey premium plan ?
- (a) 50% of time wages (b) 50% of time allowed
(c) 50% of time saved (d) 50% of time taken
- (8) Which of the following method is not a individual incentive wage system ?
- (a) Halsey plan (b) Taylor's differential piece wage system
(c) Rowan plan (d) Time wages
- (9) Which of the following method is group incentive wage system ?
- (a) Profit sharing (b) Piece wage
(c) Rowan plan (d) Time wages
- (10) Which of the following base is the base of allocating electricity expenses ?
- (a) Horse power (b) No. of light points
(c) Direct wages (d) None of the above
- (11) Which of the following method is used for segregation of semi variable overheads ?
- (a) Simultaneous equation method
(b) Trial and error method
(c) High and low point method
(d) None of the above
- (12) Which of the following is the base of allocating canteen expenses ?
- (a) Direct material (b) Indirect material
(c) Indirect wages (d) None of the above
-